

נפגשים ומטיילים עם הרצל, בעקבות החזון הציוני

מדריך למורה

יחידה 1:

הרצל אמר, אנחנו עושים

בסדנה זו אנו מבקשים לפתח ולהרחיב את הנושא 'חזון מול מציאות'. בכיתה יוקרן הסרט הרצל: "מחזון למציאות". יחד נבחן את העובדות ואת הרגשות שלנו לגבי חזונו של הרצל מול המציאות בישראל של ימינו, הן ברמה הכללית והן ברמה האישית.

מטרות הסדנה:

1. הכרת חזונו של הרצל והחשיבות שהיתה בעיניו ליצירת חברת מופת ולא רק ארץ מקלט ליהודים.
2. היכרות בלתי אמצעית עם הרצל מתוך מפגש עם כתביו.
3. בחינת חזונו של הרצל מול המציאות במדינת ישראל היום.
4. בחינת השאלות - האם יש לי חזון אישי לגבי המדינה? ואם כן, במה הוא דומה או שונה מחזונו של הרצל וכיצד אוכל לנסות להגשים אותו?

מבנה היחידה:

כפתיחה לנושא, יכתוב כל תלמיד מהו חזונו האישי לגבי מדינת ישראל בעתיד. לאחר הכתיבה, יש להראות את הסרט ובעקבותיו לשמוע רשמים של התלמידים. בשלב הבא נעמיק להכיר את חזונו של הרצל בתחומים שונים ונאפשר לתלמידים למקם את עצמם ביחס לחזונו.

בשל זה, נעמת את חזונו של הרצל עם המציאות של ימינו דרך הקשבה לשיר ודיון בעקבותיו. אפשרות אחרת תהיה קיום ריאיון דמיוני עם הרצל בנושא חזונו לעומת המציאות. לסיכום נחזור אל דפי החזון האישי שכתבו המשתתפים, נבחן את חזונם לעומת חזונו של הרצל ונדון בדרכים להגשמת חזונם האישי.

יחידה 2: הדגל שלי

בסדנה זו נעסוק בהבנת משמעותו של סמל בעבור קבוצה, ובעקבות זאת - הכרה בחשיבותו של דגל ישראל ובירור השאלה 'מה משמעות הדגל עבורי?'

מטרות הסדנה:

- התלמידים יכירו בעוצמה של סמל ויזואלי ובעקבותיה - במשמעותו של דגל כמלכד קבוצה.
- התלמידים ייצרו לוגו למדינת ישראל ומתוך כך ידונו בשאלה: את מי מייצג הדגל? ואילו רעיונות באים בו לידי ביטוי?
- התלמידים ייחשפו למשמעות הדגל במשנתו של הרצל ולחשיבות שייחס לו בגיבוש העם היהודי, ויבחנו את משמעותו של הדגל בחייהם שלהם.
- התלמידים יבחנו את הערכים שמציג עיצובו של הרצל לדגלה של המדינה היהודית לעומת הערכים המשתקפים בדגל שנבחר למדינת ישראל.

מבנה היחידה:

הסדנה פותחת בהתמקדות בהיבט החזותי דרך בחינת סמלילים (סמליל = לוגו), סמלים וניתוחם. המשתתפים ייצרו לוגו למדינת ישראל ובעקבותיו נשאל: מה מייצג לוגו זה ואת מי הוא מייצג? החלק השני של הסדנה יכלול דיון בחשיבות דגל ישראל בעקבות מפגש של המשתתפים עם תצלומים שדגל ישראל נחק מהם והשוואתם לתצלומים מקבילים שדגל ישראל מופיע בהם. בהמשך נתמודד עם טקסט מקורי של הרצל בנושא הדגל. נתעמק בניתוח דגל ישראל ובסמלי הטלית ומגן הדוד הכלולים בו בכדי לברר את השאלה: מה משמעות הדגל עבורי? נסכם בהצגת דגלו של הרצל ובחינת משמעויותיו.

יחידה 3:

אין לי ארץ אחרת?

על החיים היהודיים בתפוצות בתקופת חייו ופועלו של הרצל:

סדנה זו עוסקת בחיים היהודיים בישראל ובתפוצות ומאפשרת למשתתפים להכיר מסלולי חיים שונים של יהודים. הסדנה כוללת משחק שהמשתתפים בו יחוו התמודדות עם אתגרים אישיים שונים שעמדו בפני יהודי אירופה. האתגרים אופייניים לתקופת חייו של הרצל: טרם הקמתה של מדינת ישראל, בתקופה שבה הציונות הייתה בתחילת דרכה ולא הייתה מקובלת על כל הקהילה. בחלקו השני של המפגש נדון בדילמות הקשורות למערכת היחסים בין יהודי ישראל ליהודי התפוצות לאחר קום המדינה.

מטרות הסדנה:

- המשתתפים יכירו עמדות שונות של יהודים כלפי ארץ ישראל לפני קום המדינה ולאחריה, ביניהן גישות המחייבות מגורים של כל היהודים בישראל לעומת גישות הסוברות כי חיים יהודיים מלאים יכולים להתקיים גם מחוץ לארץ ישראל.
- המשתתפים יבינו את משמעות החיים במדינה יהודית ואת המשמעות של חיים יהודיים בתפוצה, לפני קום המדינה, ולאחריה.
- המשתתפים יחוו תחושה של שותפות גורל בין יהודים ישראלים ויהודי התפוצות.
- המשתתפים יכירו את עמדותיו של הרצל בנושא, ויגבשו את דעותיהם האישיות בנושאים הנידונים.

מבנה היחידה:

הסדנה פותחת בהצגת תמונות של משפחות יהודיות בסוף המאה ה-19, כשהמטרה הינה יצירת קשר רגשי עם הנושא. במשחק כרטיסים בהם מתואר סיפורה של נערה יהודייה אירופאית ומועלות שאלות שעמן היא מתמודדת, מעניינים משפחתיים ועד עניינים מקצועיים-חברתיים. על המשתתף להחליט בשמה

כל החלטה שהמשתתף יקבל תוביל אותו לכרטיס הבא ובו המשך הסיפור והדילמה הבאה שלגביה יש לקבל החלטה.

בסיכום המשחק יסומנו מקומות הסיום של המסע על ידי המשתתפים על מפת העולם, והם יוזמנו לחלוק את חוויותיהם במסע עם הקבוצה.

המפה תציג עבורנו את פיזורו של העם היהודי ותוביל אותנו לחלקו השני של המפגש, שבו נדון בשאלת הקשר בין יהודי התפוצה ליהודי ישראל ושאלת האחריות ההדדית שבין יהודי העולם.

שאלת האחריות ההדדית תידון באמצעות שלושה מקרי מבחן. סיכומה של הסדנה יהיה בשיתוף הקבוצה בהחלטות של הקבוצות השונות בשלוש דילמות אלו.

